

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za 2024 rok.

**Uchwałą Nr XIX/95/2012 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 12 czerwca 2012r
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skalbmierzu został wyznaczony jako
jednostka organizacyjna realizująca zadania własne gminy Skalbmierz
z zakresu wspierania rodziny.**

Zgodnie z art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 z późn. zm.) w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz składa radzie miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Do zadań własnych gminy, w myśl art. 176 wspomnianej na wstępie ustawy, należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2
ponoszonych przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Wyżej wymienione zadania wykonywane były w oparciu o Uchwałę Nr LXVII/326/2023 Rady Miejskiej w Skalbmierzu z dnia 23 lutego 2023r którą został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025.

Głównym założeniem powyższego programu jest wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie warunków do wychowywania dzieci w środowisku biologicznej rodziny.

Cel główny realizowany jest poprzez cele szczegółowe :

1. Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym we właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci,
2. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
4. Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.

Pomoc udzielana osobom i rodzinom miała na celu przezwyciężenie trudnej sytuacji życiowej, której sami nie byli w stanie pokonać. Rodziny objęte były pomocą w postaci zasiłków finansowych, pracy socjalnej, bezpłatnych posiłków dla dzieci w stołówkach szkolnych oraz udzielonej pomocy w formie pracy asystenta rodziny.

W ramach podejmowanych działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny pracownicy socjalni współpracowali z asystentem rodziny.

W 2024 r. Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Skalbmierzu zapewnił rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcie w formie asystenta rodziny.

Asystent Rodziny zatrudniony był w roku oceny w M-GOPS w Skalbmierzu na 1 etat, na podstawie umowy o pracę. Praca asystenta w 2024 r. opierała się o realizację w/w. Programu.

Finansowanie zatrudnienia pochodziło ze środków własnych oraz ze środków pozyskanych w ramach „Programu asystent rodziny na rok 2024”.

Obowiązki asystenta rodziny :

- prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej oraz udzielanie informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe, organizacje pozarządowe,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, a przede wszystkim w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej,
- sporządzanie planu pracy z rodziną , we współpracy z pracownikami socjalnymi oraz zespołem interdyscyplinarnym
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach
- współpraca z pracownikami socjalnymi, zespołem interdyscyplinarnym, psychologiem, PCPR oraz szkołami.

W 2024 r. asystent rodziny oraz pracownicy socjalni M-GOPS podejmowali szereg działań w zakresie:

1. Podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz promowanie jej prawidłowego modelu:

- analizowanie sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie
- prowadzenie pracy z rodziną, tworzenie planu pracy z rodziną, praca socjalna
- wspieranie rodzin przeżywających trudności, pomoc psychologiczna
- współpraca z instytucjami wdrożonymi w życie danej rodziny;
- prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem – wizyty w środowisku;
- realizowanie działań profilaktycznych (warsztaty integracyjne i działania profilaktyczne w miejscu zamieszkania – pogadanki, zabawy, parce plastyczne) oraz prowadzenie konsultacji ze specjalistami;
- stała współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny
- prowadzenie rozmów z poszczególnymi członkami rodziny oraz z całą rodziną;

2. Wspieranie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej”:

- organizowanie pomocy socjalnej dla rodziców dzieci poprzez pracę asystentów rodziny oraz pracowników socjalnych;
- mobilizowanie oraz kontrolowanie rodziców dzieci z dysfunkcjami do regularnej oraz ciągłej współpracy z poradniami specjalistycznymi (dysleksja, dysgrafia, dysortografia –
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kazimierzy Wielkiej);
- pomoc w wypełnianiu wniosków o świadczenia, np.: rodzinne, stypendia, fundusz alimentacyjny, dodatki do ogrzewania domów;
- upowszechnianie ofert pracy i informacji o wolnych miejscach pracy
- udzielenie pomocy poprzez koordynację udziału rodzin w programie „Posiłek w szkole i w domu”.

3. Zaspakajanie potrzeb zdrowotnych rodziny oraz zapewnianie bezpieczeństwa publicznego:

- motywowanie do podjęcia leczenia;
- realizowanie poradnictwa specjalistycznego;
- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie i monitoring środowisk zagrożonych;
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym;
- ciągła i bieżąca wymiana informacji z kuratorami sądowymi i społecznymi;
- ciągła współpraca z dzielnicowym KPP w Kazimierzy Wielkiej;

4. Wspierania dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju:

- wskazanie roli poszczególnych podmiotów działających na rzecz rodziny;
- współpraca z instytucjami oświaty na terenie gminy, psychologiem;
- pomoc w realizacji obowiązków szkolnych;
- informowanie opiekunów dzieci o formach szukania pomocy;
- koordynacja udziału rodzin w uzyskaniu stypendiów szkolnych .

5. Współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych:

- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej,

koordynatorem pieczy zastępczej;

- współfinansowanie pobytu dzieci z gminy Skalmierz w pieczy zastępczej
- zapewnienie pomocy specjalistów – psychologa rodzinom biologicznym
- opracowywanie planu pracy uwzględniającego w maksymalnym stopniu działania służące do powrotu dziecka do rodziny biologicznej.
- Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do środowiska biologicznego

Z dniem 4 listopada 2016 r. w związku z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 z późn. zm.) nie odnotowano rodzin objętych wsparciem w formie asystenta rodziny zgodnie z art. 4 § 3 ww. ustawy mówiącym o wsparciu rodzin z dzieckiem o „Ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, o których mowa w ust. 2 pkt. 2-4, co stwierdza się w zaświadczeniu lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii”.

W roku sprawozdawczym asystent sprawował opiekę nad 11 rodzinami, w których łącznie przebywało 20 dzieci w wieku od 2 – 18 roku życia. Wszystkie rodziny objęte wsparciem charakteryzowały się bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Cztery rodziny to rodziny niepełne, w których to tylko jeden rodzic zajmuje się opieką nad dziećmi. Asystent współpracuje z dwoma rodzinami, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Problemem w 3 rodzinach jest nadużywanie alkoholu przez jedno z rodziców.

W 6 rodzinach rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską i nadzór kuratora. W 2024r zakończono pracę asystenta z trzema rodzinami.

W niektórych rodzinach problemowych zaobserwowano poprawę w funkcjonowaniu, gdzie przykładem może być wdrożenie nawyku realizowania obowiązku szkolnego, a także dbanie o porządek w domu i higienę osobistą. Z uwagi na liczne dysfunkcje przykłady trwałych zmian są trudne do osiągnięcia i wymagają dużego nakładu pracy i czasu. W 2024r pięcioro dzieci z dwóch rodzin zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Dwoje dzieci których zmarł ojciec. Troje dzieci z rodziny, która pomimo wszelkich starań nie poprawiła swojej sytuacji życiowej i ze względu na dobro dzieci należało umieścić ich w placówce.

Asystent rodziny odwiedza rodziny w godzinach popołudniowych oraz wieczornych, a także w dni wolne tj. sobota i niedziela.

Ponadto ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jasno określa zadania nałożone na gminę. Zadania te generują koszty dla budżetu gminy. Jednym z tych kosztów jest ponoszenie opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej koszt wynosi 10% , w drugim roku 30% , a w trzecim i następnych latach pobytu koszt ten wynosi 50%. Dlatego też zasadnym jest eliminowanie zjawiska trudności opiekuńczo-wychowawczych z dziećmi poprzez zatrudnienie asystenta rodziny, który to swoje działania kieruje na wspieranie i przywrócenie zdolności rodziny do wypełniania ich funkcji.

Niezbędnym elementem dla procesu standaryzacji usług w postaci asystenta rodziny jest dbałość o rozwój i proces kształcenia służb pomocowych poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach, konferencjach jak też wymiana doświadczeń. Asystent rodziny, w celu zwiększenia kompetencji oraz skuteczności w działaniach, brał udział w dwóch szkoleniach tematycznych. Z myślą o poprawie funkcjonowania rodzin zamieszkałych na terenie gminy Skalmierz, w 2025 r. kontynuowane będą działania podejmowane przez asystenta rodziny.